

**«Аңшылық және биотехникасы» пәні бойынша
Педагогтердің білімін бағалауға арналған
тест спецификациясы**

- 1. Мақсаты:** Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында жұмыс істейтін педагогтарды аттестаттау барысында педагогтердің білімін бағалауға арналған тест тапсырмалырын әзірлеу.
- 2. Міндеті:** Педагогтердің біліктілік деңгейінің біліктілік талаптарға сәйкестігін анықтау.
- 3. Мазмұны:** «08210200 - Аңшылық және аң өсіру шаруашылығы» мамандығы бойынша 3W08210201 – Қорықшы, 3W08210202 – Аң өсіруші, 4S08210203 – Техник-аңшы біліктеріне арналған «Аңшылық және биотехникасы» пәні бойынша педагогтарды аттестациялауға арналған тест.

№	Тақырып	№	Тақырыпша
01	Қазақстанның аңшылық шаруашылығы. Қазіргі жағдайы	01	Сүтқоректілер мен құстар-аң аулау объектілері. Аңшылық шаруашылығы қызметі. Аңшылық жануарлардың ресурстары. Аңшылық шаруашылығын дамыту перспективалары туралы.
02	Аңшылық алқаптардың типологиясы	02	Аңшылық алқаптар туралы түсінік. Аңшылық алқаптардың жіктелуі және түрлері. Қорғаныс, ұя салу және азықтану жағдайы. Аңшылық алқаптарды түгендеу және бағалау. Аңшылық алқаптардың өнімділігі, өнімділігі және сыйымдылығы. Аңшылық алқаптарды экономикалық бағалау. Аңшылық алқаптарды аңшылық шаруашылық аудандастыру принциптері.
03	Аңшылық жануарларды есепке алу	03	Салыстырмалы және абсолютті есепке алу әдістері. Аңшылық жануарларды есепке алудың негізгі әдістері: маршруттық есепке алу, сынақ алаңдарында есепке алу, айдау арқылы есепке алу, сортаң жерлерде, жиналу орындарында есепке алу. Сұрақ-сауалнама, кәсіпшілік нәтижелері бойынша, қысқы қоныстар бойынша Бұланды есепке алу, тік ұшақ арқылы есепке алу Есеп жұмыстарын ұйымдастыру
04	Аңшылық шаруашылығындағы биотехния және биотехникалық іс-шаралар және олардың жіктелуі туралы түсінік.	04	Аңшылық алқаптардың қорғаныс және ұя салу жағдайларын жақсарту. Аңшылық алқаптардың жем-шөп өнімділігін арттыру және жануарларды азықтандыруды ұйымдастыру. Зиянды жыртқыштармен күрес жөніндегі биотехникалық іс-шаралар. Аң аулауды акклиматизациялау және жануарларды реакклиматизациялау Аң құс өсіру негіздері
05	Трофей ісі	05	Олжа туралы түсінік. Жануарлар биологиясының ерекшеліктері-олжа аулау объектілері және олардың олжаларын бағалау. Трофей шикізатын алдын ала өңдеу, консервациялау және сақтау. Жануарлар мен құстардың терісін өңдеу. Жануарлардың ұшалары мен тұлыптарын жасау негіздері
06	Аңдар мен құстарды	06	Аңшылық жануарларды аулау әдістері мен құралдарының

	аулау техникасы		жіктелуі. Аңшылық қару және оның жіктелуі. Аң аулау және ұсақ жануарлар. Самоловтар және олардың жіктелуі, тұзақтары және оларды қолдану
07	Аң шаруашылығын құру	07	Шаруашылықаралық және шаруашылықішілік аңшылықты ұйымдастыру. Биологиялық-экономикалық зерттеу. Аңшылық шаруашылығын құру принциптері. Аңшылық шаруашылығында картографиялау
08	Аңшылық ит өсіру	08	Аңшылық шаруашылығындағы иттің рөлі. Иттердің шығу тегі, генетика және ит өсіру негіздері, стандарттар, аңшылық иттердің тұқымдары және олардың дамуы. Аңшылық иттерді ұстау. Аңшылық иттердің даму ерекшеліктері. Иттерді үйрету ережелері. Аңшылық шаруашылығында, кәсіпшілік және спорттық аңшылықта аңшылық иттерді пайдалану.
Контексттік тапсырмалар (мәтін, кесте, графика, статикалық деректер, сурет және т.б.).			

4. Тапсырмалар мазмұнының сипаттамасы:

Қазақстанның аңшылық шаруашылығы. Сүтқоректілер мен құстардың қазіргі жағдайы - аң аулау нысандары. Аңшылық шаруашылығы қызметі. Аңшылық жануарлардың ресурстары. Аңшылық шаруашылығын дамыту перспективалары туралы.

Аңшылық алқаптардың типологиясы. Аңшылық алқаптар туралы түсінік. Аңшылық алқаптардың жіктелуі және түрлері. Қорғаныс, ұя салу және азықтану жағдайы. Аңшылық алқаптарды түгендеу және бағалау. Аңшылық алқаптардың өнімділігі, өнімділігі және сыйымдылығы. Аңшылық алқаптарды экономикалық бағалау. Аңшылық алқаптарды аңшылық шаруашылық аудандастыру принциптері.

Аңшылық жануарларды есепке алу. Салыстырмалы және абсолютті есепке алу әдістері. Аңшылық жануарларды есепке алудың негізгі әдістері: маршруттық есепке алу, сынақ алаңдарында есепке алу, айдауды есепке алу, сортаң жерлерде, жиналу орындарында есепке алу. Сауалнама-сауалнама, кәсіпшілік нәтижелері бойынша, қысқы қоралар бойынша Бұланды есепке алу, авиаучет есепке алу жұмыстарын ұйымдастыру.

Аңшылық шаруашылығындағы биотехния және биотехникалық іс-шаралар және олардың жіктелуі туралы түсінік. Аңшылық алқаптардың қорғау және ұя салу жағдайларын жақсарту. Аңшылық алқаптардың жем-шөп өнімділігін арттыру және жануарларды азықтандыруды ұйымдастыру. Зиянды жыртқыштармен күрес жөніндегі биотехникалық іс-шаралар. Аң аулауды акклиматизациялау және жануарларды реакклиматизациялау Аң құс өсіру негіздері.

Трофей ісі. Олжа туралы түсінік. Жануарлар биологиясының ерекшеліктері-олжа аулау объектілері және олардың олжаларын бағалау. Олжа шикізатын алдын ала өңдеу, консервациялау және сақтау жануарлар мен құстардың терісін өңдеу. Жануарлардың ұшалары мен тұлыптарын жасау негіздері.

Аңдар мен құстарды аулау техникасы. Аңшылық жануарларды аулау әдістері мен құралдарының жіктелуі. Аңшылық қару және оның жіктелуі. Аң аулау және ұсақ жануарлар. Самолеттер және олардың жіктелуі, тұзақтары және оларды қолдану.

Аңшылықты ұйымдастыру. Шаруашылықаралық және шаруашылықішілік аңшылықты ұйымдастыру. Биологиялық-экономикалық зерттеу. Аңшылық шаруашылығын құру принциптері. Аңшылық шаруашылығында картографиялау.

Аңшылық ит өсіру. Аңшылық шаруашылығындағы иттің рөлі. Иттердің шығу тегі, генетика және ит өсіру негіздері, стандарттар, аңшылық иттердің тұқымдары және олардың дамуы. Аңшылық иттерді ұстау. Аңшылық иттердің даму ерекшеліктері.

Иттерді үйрету ережелері. Аңшылық шаруашылығында, кәсіпшілік және спорттық аңшылықта аңшылық иттерді пайдалану.

5. Тесттің бір нұсқасындағы тест тапсырмаларының қиындығы: Тест тапсырмаларының

қиындығы 3 деңгейде беріледі: базалық деңгейде (А) – 25 %; орташа деңгейде (В) – 50 %; жоғары деңгейде (С) – 25 %.

Базалық деңгейдегі тест тапсырмалары қарапайым білім мен дағдыларын пайдалануға, түсушінің ең төменгі дайындық деңгейіне баға беруге, белгілі бір нұсқаулардың көмегімен әрекеттерді орындауға, қарапайым дәлелдер мен ұғымдарды пайдалануға негізделген.

Орташа деңгейдегі тест тапсырмалары негізгі білім мен дағдыларын дұрыс пайдалануға, жаңа жағдайларда қарапайым модельдерді тануға, деректерді талдау мен салыстыруға, жүйелеуге, дәлелдерді қолданып, ақпаратты жалпылау мен қорытынды жасау қабілеттерін бағалауға негізделген.

Жоғары деңгейдегі тест тапсырмалары неғұрлым күрделі білім мен дағдыларын пайдалануды, тапсырмалардың күрделі модельдерін тануды, мәселелерді шешу үшін білім мен дағдыларын біріктіруді, күрделі ақпаратты немесе деректерді талдауды, пайымдауды, тұжырымдарды негіздеуге бағытталған.

6. Тест тапсырмаларының формалары: Бір дұрыс жауапты таңдауға арналған жабық формадағы тест тапсырмалары.

7. Тест тапсырмасын орындау уақыты: Бір тапсырманы орындау ұзақтығы орташа – 1-1,5 минут.

8. Бағалау: Аттестация кезінде тестілеудің жиынтық балы есептелінеді.

Төрт жауап нұсқасынан бір дұрыс жауап таңдалған тапсырма үшін 1 балл, дұрыс орындалмаған тапсырмаға 0 балл алады.

9. Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1. Акимбеков Б.Р., Серикбаева А.Т., Каспакбаев Е.М., Акоев М.Т. «Биотехния және жабайы жануарларды өсіру» Оқу құралы - Алматы ҚазҰАЗУ, 2022.
2. Құржықаев Ж.К., С.Н. Нарбаев, Рашитов С.С., Нұрғожаева Н.М., Ибраев Д.К. «Аңдар мен құстарды аулау техникасы». Оқу құралы-Астана С. Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық университеті, 2016. - 169 б.
3. Козлов В.М.. Типология охотничьих угодий с основами охотустройство. Москва, 2015.
4. Акимбеков Б.Р., Тулегенов С.Т., Дичеразведение и учет охотничьих животных, Алматы, 1998.
5. Серикбаева А.Т., Акимбеков Б.Р., Марал және аң шаруашылығы, Алматы, 2009.
6. Төлегенов С., Биометрия, Алматы, 2012.
7. Плахов К.Н, Жиенбаев А.С., Ведение охотничьего хозяйства в РК. Алматы, 2021.
8. Ковшар В.А., Иващенко А.А., Қазақстанның шөл және шөлейт аймақтарының маңызды түрлерінің атласы, Астана, 2017.
9. Қазақстан Республикасында аңшылық шаруашылығын жүргізу ережесі.